

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA
ПРЕЗИДЕНТ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Bd. Ștefan cel Mare nr. 154, MD-2073, Chișinău

Бул. Штефан чел Маре, 154, MD-2073, Кишинэу

20 02 20014

Nr. 011-06-08

Stimate Domnule Președinte al Parlamentului,

La 20 decembrie 2013 Parlamentul a adoptat Legea nr. 311 privind modificarea și completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova, care a fost remisă Președintelui Republicii Moldova spre promulgare.

În urma examinării legii în cauză, menționez că, deși scopul acesteia este de a reduce durata procedurilor penale și de a crea o practică procesual penală unitară, în acord cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care să răspundă exigențelor de previzibilitate a procedurilor judiciare ce decurg din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, legea are unele deficiențe.

În special, prin pct. 4 al articolului unic din legea supusă examinării, alineatul (1) al articolului 433 a fost expus în redacție nouă, potrivit căreia, *recursul se judecă fără citarea părților la proces. La judecarea recursului în ședință publică conform prevederilor art. 432 alin (5) participă procurorul și persoanele indicate la art. 401 ale căror interese sunt atinse prin argumentele invocate în recurs.*

Consider că noua redacție a normei citate aduce atingere drepturilor și libertăților fundamentale garantate de Constituția Republicii Moldova de Codul de procedură penală, precum și de actele internaționale la care Republica Moldova este parte, respectarea drepturilor omului în sectorul justiției fiind unul dintre pilonii de bază pe care se fundamentează reforma sectorului justiției.

Potrivit art. 20 din Constituția Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Articolul 26 din Constituția Republicii Moldova stipulează că dreptul la apărare este garantat. Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

Domnului Igor CORMAN,
Președinte al Parlamentului

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	<u>320</u>	
<u>20</u>	<u>02</u>	<u>2014</u>
Ora	_____	

Dispozițiile constituționale au fost desfășurate prin prevederile Codului de procedură penală, publicitatea ședințelor de judecată, contradictorialitatea și egalitatea armelor în procesul penal fiind statuate ca principii ale dreptului procesual penal.

Codul de procedură penală definește procesul penal ca fiind activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești cu participarea părților în proces și a altor persoane, desfășurată în conformitate cu prevederile acestuia.

Dreptul părților de a participa în proces se regăsește atît în art. 60 alin. (1) pct. 15 din Codul de procedură penală, potrivit căruia, partea vătămată are dreptul să participe la judecarea cauzei pe calea ordinară de atac, cît și în art. 66 alin (1), care acordă învinuitului și inculpatului dreptul la apărare, organul de urmărire penală sau, după caz, instanța de judecată asigurîndu-le posibilitatea de a-și exercita dreptul la apărare prin toate mijloacele și metodele neinterzise de lege.

În această ordine de idei, țin să remarc că lipsirea părților de dreptul de a participa la judecarea recursului este un pas înapoi, fiind diminuate drepturile garantate de legislația în vigoare, iar caracterul public al ședințelor instanțelor de judecată reprezintă un nivel mai înalt de transparență decît publicarea deciziilor pe paginile web ale instanțelor.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru ca un proces penal desfășurat în fața unei instanțe ierarhic superioare, în care persoanei i se aduc acuzații în sensul agravării, să poată fi catalogat drept echitabil, sunt necesare mai multe condiții, printre care acuzatului să i se asigure remedii procesuale de a pleda în fața instanței, să facă cereri etc.

Or, formula de judecare a recursului ordinar, în formula propusă de legea remisă spre promulgare, nu asigură aceste garanții, ceea ce ar putea duce la dispunerea de către instanța judecătorească a rejudecării cauzei și implicit va afecta încălcarea dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil.

Declarația Universală a Drepturilor Omului acordă, prin art. 10, dreptul oricărei persoane *în deplină egalitate de a fi audiată în mod echitabil și public de către un tribunal independent și imparțial care va hotărî fie asupra drepturilor și obligațiilor sale, fie asupra temeiniciei oricărei acuzări în materie penală îndreptată împotriva sa.*

De asemenea, Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale stipulează, la art. 6, că orice persoană are dreptul ca cauza sa să fie judecată în mod echitabil. Această expresie îmbină numeroase aspecte ale unei bune administrări a justiției: dreptul de acces la o instanță judecătorească, audierea în prezența acuzatului, dreptul de a nu contribui la propria sa incriminare, egalitatea armelor, dreptul la o procedură contradictorie și la o hotărîre motivată. Obligația judecătorului constă în a garanta tuturor părților audierea echitabilă prevăzută de Convenție.

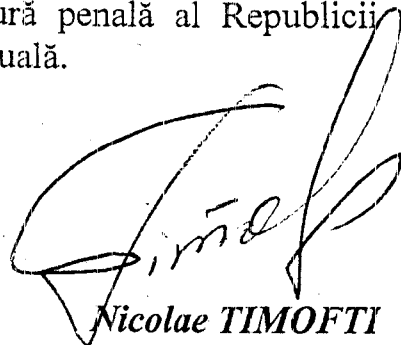
Prin urmare, suma obligațiilor impuse statelor și care formează dreptul la un proces echitabil este, practic, nelimitată, tocmai pentru că acest complex de garanții procedurale reprezintă premisa existenței unui stat de drept.

În acest context, menționez că, în Hotărîrea nr. 2 din 19 februarie 2004, Curtea Constituțională a relevat că lipsirea părților de dreptul de a pleda în faza recursului restrînge dreptul lor la apărare. Astfel, recursul urmează a fi examinat în mod obligatoriu cu participarea părților, chiar dacă se analizează legalitatea hotărîrii contestate.

Totodată, Curtea a menționat că Legea Supremă oferă persoanei libertatea de a alege modalitatea de apărare – prin reprezentant sau fără.

Pornind de la cele expuse, în temeiul art. 93 alin (2) din Constituție, remit Parlamentului, spre reexaminare, Legea nr. 311 din 20 decembrie 2013 și solicit menținerea art. 433 alin. (1) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 în redacția actuală.

Cu stimă,

Nicolae TIMOFTI

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

privind modificarea și completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic. – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248–251, art. 699), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 313, alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Încheierea judecătorului de instrucție este irevocabilă, cu excepția încheierilor privind refuzul în pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale, care pot fi atacate cu recurs la curtea de apel în termen de 15 zile de la data pronunțării.”

2. La articolul 431 alineatul (1):

punctul l) va avea următorul cuprins:

„l) verifică dacă cererea îndeplinește cerințele prevăzute la art. 430. În cazul în care cererea nu îndeplinește aceste cerințe, prin o încheiere semnată de președintele sau vicepreședintele Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, o restituie recurentului, oferindu-i un termen de 30 de zile pentru înlăturarea neajunsurilor și depunerea unei noi cereri de recurs. Dacă recurentul nu înlătură neajunsurile, cererea de recurs se consideră nedepusă;”

alineatul se completează cu punctul l¹) cu următorul cuprins:

„l¹) solicită dosarul de la instanța respectivă și expediază celorlalte părți copia de pe recurs, solicitându-le să depună, în termen de pînă la 30 de zile, o referință privind opinia lor asupra recursului declarat;”

punctul 2) se completează în final cu textul „și fixează data ședinței de judecată pentru examinarea admisibilității recursului, făcându-se mențiune despre aceasta pe pagina web a Curții Supreme de Justiție”.

3. La articolul 432:

alineatul (4) se completează în final cu textul „și va fixa data ședinței de judecată, făcându-se mențiune despre aceasta pe pagina web a Curții Supreme de Justiție”;

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Dacă Colegiul format din 3 judecători consideră cauza de un interes deosebit pentru jurisprudență, fixează data ședinței publice și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta.”

4. La articolul 433, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Recursul se judecă fără citarea părților la proces. La judecarea recursului în ședință publică conform prevederilor art. 432 alin. (5) participă procurorul și persoanele indicate la art. 401 ale căror interese sînt atinse prin argumentele invocate în recurs.”

5. La articolul 434, după cuvintele „din dosarul cauzei” se introduce textul „ținînd seama, după caz, de opinia părților expusă în referință ori în ședință, dacă au participat la ea.”

6. La articolul 437, alineatul (1) se completează cu punctul 3¹) cu următorul cuprins:

„3¹) încheierile privind refuzul în pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale, adoptate conform prevederilor art. 313;”.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

IGOR CORMAN

Chișinău 20 decembrie 2013.

Nr. 311.

ПАРЛАМЕНТ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

ЗАКОН

**о внесении изменений и дополнений
Уголовно-процессуальный кодекс
Республики Молдова № 122-XV
от 14 марта 2003 года**

В Уголовно-процессуальный кодекс Республики Молдова № 122-XV от 14 марта 2003 года (повторное опубликование: Официальный монитор Республики Молдова, 2013 г., № 248–251, ст. 699), с последующими изменениями, внести следующие изменения и дополнения:

1. Часть (6) статьи 313 изложить в следующей редакции:

«(6) Определение судьи по уголовному преследованию является вступившим в законную силу, за исключением определений об отказе начать уголовное преследование, о выведении лица из-под уголовного преследования, о прекращении уголовного преследования, о прекращении уголовного судопроизводства и о возобновлении уголовного преследования, которые могут быть обжалованы в кассационном порядке в апелляционной палате в 15-дневный срок со дня оглашения приговора.»

2. В части (1) статьи 431:

пункт 1) изложить в следующей редакции:

«1) проверяет соответствие жалобы требованиям статьи 430. Если жалоба не соответствует этим требованиям, кассационная инстанция своим определением, подписанным председателем или заместителем председателя Уголовной коллегии Высшей судебной палаты, возвращает ее кассатору, предоставив ему 30-дневный срок для устранения недостатков и подачи новой кассационной жалобы. Если кассатор не устраняет недостатки, кассационная жалоба считается неподанной;»;

дополнить часть пунктом 1¹) следующего содержания:

«1¹) истребует дело у соответствующей судебной инстанции и направляет остальным сторонам процесса копию кассационной жалобы с просьбой представить в 30-дневный срок их мнения по заявленной кассационной жалобе;»;

пункт 2) дополнить словами «и назначает дату судебного заседания для рассмотрения допустимости кассационной жалобы, о чем сообщает на веб-странице Высшей судебной палаты;».

3. В статье 432:

часть (4) дополнить словами «и назначает дату судебного заседания, о чем сообщает на веб-странице Высшей судебной палаты.»;

часть (5) изложить в следующей редакции:

«(5) Если состав суда из 3 судей сочтет дело представляющим особый интерес для судебной практики, он назначает дату судебного заседания и распоряжается об уведомлении сторон процесса об этом.».

4. Часть (1) статьи 433 изложить в следующей редакции:

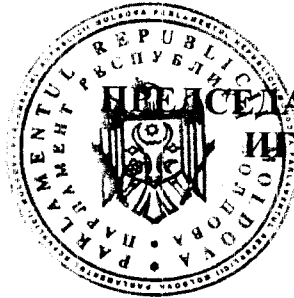
«(1) Кассационная жалоба рассматривается без вызова сторон процесса. В рассмотрении кассационной жалобы в открытом заседании в соответствии с положениями части (5) статьи 432 участвуют прокурор и лица, указанные в статье 401, интересы которых затронуты аргументами, приведенными в кассационной жалобе.».

5. Статью 434 после слов «материалов дела» дополнить словами «, учитывая при необходимости мнение сторон, изложенное в отзыве или в судебном заседании, если они в нем участвовали.».

6. Статью 437 дополнить пунктом 3¹) следующего содержания:

«3¹) определения об отказе начать уголовное преследование, о выведении лица из-под уголовного преследования, о прекращении уголовного пре-

следования, о прекращении уголовного судопроизводства и о возобновлении уголовного преследования, вынесенные в соответствии со статьей 313;».

**ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ПАРЛАМЕНТА
ИГОРЬ КОРМАН**

**Кишинэу, 20 декабря 2013 г.
№ 311.**